



Glem alt du har hørt før. Det finnes nemlig en høyttaler med guddommelige egenskaper, som vil merke deg for livet.

Av Lasse Svendsen

De spesielle plaststøpte membranene har små spånter som stiver opp membranen og demper resonanser uten at det går ut over vekten.



Beethoven lever

FAKTA

Vienna Acoustics Beethoven Concert Grand

- Gulvstående, single-wire med bassrefleksport
- 3 x 18 cm bass
- 14 cm mellomtone
- 28 mm diskant
- 28 - 22.000 Hz frekvensområde
- **Pris: Kr 38.000 per par**

Det tok noen dager før jeg skjønnte det. De første timene etter oppakking ble de overlatt til seg selv, og en CD satt på repeat. Etter noen dager stakk jeg hodet inn døren bare for å sjekke at alt stod bra til. Det tok en stund før jeg kom ut igjen. Akkurat hva det var, er ikke så lett å sette ord på, men jeg ble sittende med en bunke CD-er og lytte til et spredt utvalg låter, til jeg måtte erkjenne at jeg var i et sjeldent celebret selskap.

Med et navn så arvelig belastet som Beethoven måtte disse høyttalerne i det minste klare å hevde seg på mannens egen musikk. Det gjorde de til gagns. En lett klaverkonsert med Glenn Gould skapte bilder i hodet mitt som jeg ikke hadde sett før, som en rus snek tonene seg i blodet og ga meg en opplevelse som minnet om mye dyrere eksotika enn disse østerrikske høyttalerne. Den velkjente keiserkonserten likeså. En Sony-innspilling med Murray Perahia gjorde meg ør og behagelig avslappet. Det jeg opplevde, var kun musikk, ikke hi-fi, ikke elektronikk, ikke noe annet enn ren og silkeglatt musikk.

Selve verket

Mens stabelen av CD-er vokste, begynte jeg å få en viss affeksjon for Beethoven-høyttalerne. Det tippet fullstendig for meg på siste sporet av Das Silvesterkonsert fra 1991. En innspilling med Evgenij Kissin på klaver dirigert av Claudio Abbado med Berlinerfilharmonien. Siste sporet er en fantasi for klaver, kor og orkester over Beethovens niende symfoni. Etter den nesten 19 minutter lange seansen følte det som om hjernen var klarnet, sjelen helere og kroppen lettere.

Helt i begynnelsen vokser klangerne fra flere og flere instrumenter inn i lydbildet.

Samtidig som Kissins frapperende klavertrakterement griper oppmerksomheten fullstendig. Det bare fortsetter å vokse til et enormt lydbilde med nesten følbare realistisk tredimensjonalitet. På opptaket kan man høre klaffer lukke over ventiler, blåsere som trekker pusten halvsekundet før tonen kommer, og publikum som sukker og stønner av rent velvære.

Det er utrolig pussig hvor mye de små detaljene får å si for helheten av opplevelsen. Samtidig er dynamikken svært behersket uten å virke tam, og høyttalerne haster ikke i vei med tunge bassrytmer i tide og utide. Kontrollen er der hele tiden, og det er ikke før Anthony Hamiltons siste CD banker dybbassen ut gjennom soklene, at høyttalerne synes å miste grepet i bassen. Likevel er det interessant å merke seg hvor uvanlig godt de klarer å kombinere effektiv dybbass med bassdynamikk. Det går ikke alltid hånd i hånd, men her er det et harmonisk samspill mellom fart, dybbass og dynamikk som ikke er dagligdags i denne prisklassen.

De rekker virkelig dypt i bassen, mye dypere med effekt enn Audiovector Mi3 Avantgarde og Dynaudio Contour S3.4. I den andre enden kan det hende noen vil savne Audiovectors utstrakte og fjærlette diskantgjengivelse eller Dynaudioenes gnistrende oppløsning og luftighet. Men Beethoven-høyttalerne har i stedet prioritert sammenheng og åpenhet framfor rekkevidde i frekvens eller energi ved høye volumer. Den henger sømløst sammen med mellomtonen, og her er det ikke noe hørbart fall i energi i overgangen mellom de to forskjellige elementene. De er meget godt integrert, det gir en langt åpnere og mye fyldigere mellomtone, som hjelper blant annet





Den ser ikke så spesiell ut, men lyder flott.



Ikke akkurat mannens egen signatur selv om det kan høres sånn ut.



Solide sko holder høyttalerne i ro når man spenner Beethovens niende foran forsterkeren.

Komponenter

Kvaliteten på håndverket er noe av det flotteste vi har sett. Nydelig trefiner med 4 cm tykk plate og et steindødt kabinet inngir ikke bare tillitt. Men også glede. Stoltheten håndverkerne må ha følt, smitter over, og man føler at man har fått mer enn bare en høyttaler. Solide metallskinner i bunnen og gummiert overflate på baksiden der hvor defiliteret sitter, vitner om at noen har tenkt litt lenger. Det gjenspeiles innvendig. Der sitter et nytt defiliter med spesielt utvalgte komponenter, hvor delingen er relativt slak mellom elementene.

Bunnen av frekvensområdet ivaretas av tre såkalte XXPElementer, hvor polymermembranen (plast på norsk) er spent opp med små spant for å stive av den tynne og lette membranen. Det er ikke gjort på mellomtonen som har mindre flate, men alle har inverterte gummioppheng. En liten detalj som skal gi mer uniform stempebevegelse og mindre resonans. Diskantelementet fra ScanSpeak bruker en vevet silikemembran og er laget sammen med Vienna Acoustics for Beethoven Concert Grand. Under testperioden slo det meg at de nye Beethovenmodellene egentlig kan betraktes som en toveis kompakhøyttaler, bare smeltet sammen med en basshøyttaler med tre elementer.



de små instrumentene til å beholde sin skala. På den måten at man hører mye mer av bunnklangen fra instrumentet, ikke bare tonene på toppen.

Hugget i stein

Det er ikke bare klassisk som virker sammen med Beethoven Concert Grand. Nevnte Anthony Hamilton banket nesten vettet av en stakkar med en groovy basslinje på sin siste CD, som kan få de fleste høyttalere til å knele i bassen. Får du ut de siste frekvensene i bassen fra denne CD-en, kommer du til å kjenne det på kroppen, mer enn du hører dem.

På en annen CD, Sufjan Stevens siste for øvrig, finnes det nok klanger og harmonier til å gjøre en totalforvirret. Det er ikke bare å følge med på de utrolige skiftene og rytmiske endringene på denne komplekse innspillingen. Mange høyttalere roter det til noe aldeles skrekkelig, men i stedet for å lage graut ut av musikken, klarer Beethoven-høyttalerne å bevare roen i kaoset. Da får man presentert enda flere av de mangeartede klangfargene på denne kaskaden av en regnbue med klanger.

Innholdet på Neil Youngs tidvis country-inspirerte sistealbum er av den langt mer lettfattelige sorten. Gitarer, trommer og bass er ofte en mer takknemlig jobb for en høyttaler, og heller ikke her gjør høyttalerne en eneste feil. Gitarene males bredt på lerretet, og det klinger mer i tonene enn jeg har hørt før. Høyttalernes mektige dybbass får

Slank med fantastisk flott kvalitet i alle ledd.

det til å rocke noe grassat i rommet på de mer livlige låtene. Det formelig ryker av gitarforsterkerne på "No Wonder", og basstrommen som dukker opp inn i mellom, setter seg i mellomgulvet.

Lydbildet er ikke bare bredt, det er som hugget i stein, så solid er det. Samtidig er det så dypt at man mer enn fornemmer størrelsen på konsertsaler, og man føler seg hensatt et stykke bak i salen. I stedet for å sitte på første rad og få alt midt i fleisen når orkesteret braker løs i et crescendo. Fokuset er ofte bedre på de instrumentene som befinner seg nærmest mikrofonene, men her er det nesten like knivskarpt på de bakre rekkene i orkesteret. Med sin nøytrale klangkarakter er de like godt egnet til symfoniske verker som til fire gamle gubber med elgitarer plugget i et miksebord.

Konklusjon

Disse høyttalerne er bemerkelsesverdig gode på to måter. Den ene er evnen til å spille hva som helst i timevis uten at man føler seg sliten eller lei. Den andre er at de ikke gjør forskjell på musikk. Satanistrocere vil muligens være uenige, men alle andre tror jeg vil falle for høyttalernes glassklare klang og levende dynamikk, bare de får sjansen. Det finnes høyttalere der ute med mer sprut, og med tøffere bass, men det er ikke mange som har den samme komplette klangpaletten som Beethoven Concert Grand. De får kanskje ikke Beethoven til å gjenoppstå, men musikken høres sjelden så vital ut som her. Finere håndverk og flottare allroundlyd er det vanskelig å få til prisen. □

High-End
Pris: 38.000 kroner paret
Importør: Interconnect
www.interconnect.no